

Η ανεστραμμένη τάξη (flipped classroom)

Περιεχόμενο	Θεωρητικές γνώσεις	Δεξιότητες	Ικανότητες
<ul style="list-style-type: none"> - Ορισμός της ανεστραμμένης τάξης - Πλεονεκτήματα της ανεστραμμένης τάξης - Τι πρέπει να λάβετε υπόψη - Οι τέσσερις πυλώνες της μεθόδου (αρχικά F-L-I-P) - Διάφορα μοντέλα ανεστραμμένης τάξης - Εφαρμογή της ανεστραμμένης τάξης - Η ιστορία της ανεστραμμένης τάξης (για επιπλέον γνώσεις) 	<ul style="list-style-type: none"> - Τι είναι η μέθοδος της ανεστραμμένης τάξης - Θετικά αποτελέσματα που παρατηρήθηκαν μετά την εφαρμογή της ανεστραμμένης τάξης - Πιθανοί περιορισμοί και πώς να τους αντιμετωπίσετε - Πώς να διακρίνετε τα διάφορα μοντέλα τάξης - Συμβουλές προς εκπαιδευτές: πώς να χρησιμοποιήσετε τη στρατηγική της ανεστραμμένης τάξης - Πώς γεννήθηκε η ανεστραμμένη τάξη - Η ανεστραμμένη τάξη σε σχέση με άλλες διδακτικές προσεγγίσεις 	<ul style="list-style-type: none"> - Αυτορρυθμιζόμενη μάθηση - Συνεργατική μάθηση - Ψηφιακή μάθηση - Μάθηση μέσω της πράξης - Καινοτόμα οργάνωση δομής ύλης μαθημάτων 	<ul style="list-style-type: none"> - Μάθηση ατομικά σύμφωνα με το ρυθμό του κάθε ατόμου - Συνδρομή άλλων εκπαιδευόμενων στην αντιμετώπιση τυχόν δυσκολιών μέσα από τη διδασκαλία μεταξύ συμμαθητών - Αυτοδιαχείριση και οργανωτικές δεξιότητες

Εισαγωγή

Ένα από τα αναμενόμενα αποτελέσματα της εκπαίδευσης είναι η μόνιμη μάθηση. Γι'αυτό το σκοπό, χρησιμοποιούνται στην τάξη διάφορες διδακτικές μέθοδοι, ενώ δοκιμάζονται επίσης και άλλα περιβάλλοντα μάθησης. Ειδικότερα, κερδίζουν έδαφος μεταξύ των διδακτικών μεθόδων η μαθητοκεντρική μάθηση και η ατομική μάθηση. Συγκεκριμένα, μετά την ανάπτυξη των τεχνολογιών διαδικτύου, τα περιβάλλοντα μάθησης έχουν μεταβεί από την εκπαίδευση πρόσωπο με πρόσωπο στην εικονική και εξ αποστάσεως εκπαίδευση. Μία τεχνική εξ αποστάσεως μάθησης είναι η λεγόμενη ανεστραμμένη τάξη.

Η ακόλουθη ενότητα θα αναπτύξει το θέμα της «ανεστραμμένης τάξης». Θα ανακαλύψουμε τι είναι η ανεστραμμένη τάξη, ποιοι είναι οι τέσσερις πυλώνες της μεθόδου (αρχικά F-L-I-P), πότε, πού και γιατί γεννήθηκε η ανεστραμμένη τάξη, ποια είναι τα πλεονεκτήματα και τα μειονεκτήματά της, πώς μπορεί να αξιοποιηθεί και πώς λειτουργεί σε σχέση με άλλες διδακτικές μεθόδους.

Θέμα 1 | Ορισμός ανεστραμμένης τάξης

Η ανεστραμμένη ή αντίστροφη τάξη είναι ένα μοντέλο μικτής μάθησης στο οποίο οι παραδοσιακές ιδέες για τις δραστηριότητες της τάξης και τις εργασίες για το σπίτι αντιστρέφονται. Σε αυτό το μοντέλο, οι εκπαιδευτές ζητούν από τους εκπαιδευόμενους να αλληλεπιδράσουν με τη νέα ύλη ως εργασία για το σπίτι πριν από το μάθημα. Στη συνέχεια, χρησιμοποιούν το χρόνο του μαθήματος για να συζητήσουν τις νέες πληροφορίες και να εφαρμόσουν στην πράξη αυτές τις ιδέες. Η πραγματική μάθηση μέσω της ανεστραμμένης τάξης προκύπτει από τη διεύρυνση του χρόνου του μαθήματος και τη μετατροπή του μαθήματος σε μια διαφοροποιημένη, έως και προσωποποιημένη εμπειρία μάθησης με ενεργή συμμετοχή.

Η προσέγγιση της ανεστραμμένης τάξης δίνει έμφαση στο να διασφαλίσει για τους εκπαιδευόμενους μια εμπειρία βαθύτερης μάθησης με τη βοήθεια των εκπαιδευτών, οι οποίοι τους καθοδηγούν στην ύλη. Οι εκπαιδευόμενοι μαθαίνουν το μάθημά τους στο σπίτι και κάνουν τις εργασίες τους στο σχολείο. Έτσι, κατανοούν καλύτερα την ύλη επειδή στο σπίτι έχουν πρόσβαση σχεδόν σε όλους τους πόρους που μπορεί να χρειαστούν. Έπειτα, στο σχολείο μπορούν να συζητήσουν όλα όσα δεν κατόνησαν, να κάνουν ερωτήσεις και να βεβαιωθούν ότι αφομοίωσαν όλες τις πληροφορίες.

Στην προσέγγιση της ανεστραμμένης τάξης, σημασία έχει αυτό που συμβαίνει στην τάξη. Η πραγματική μάθηση μέσω της ανεστραμμένης τάξης μετατρέπει τον χρόνο του μαθήματος σε μια πιο εξατομικευμένη εμπειρία. Αντί να έχουμε έναν εκπαιδευτή που απευθύνεται σε όλους τους εκπαιδευόμενους ομαδικά, οι εκπαιδευόμενοι κινούνται με το δικό τους ρυθμό ή σε μικρές ομάδες και εφαρμόζουν τις γνώσεις τους συμμετέχοντας ενεργά. Έτσι, αποκτούν μια πιο διαφοροποιημένη εμπειρία γενικά.

Θέμα 2 | Πλεονεκτήματα της ανεστραμμένης τάξης

1. Οι εκπαιδευόμενοι έχουν περισσότερο τον έλεγχο

Η ανεστραμμένη τάξη παρέχει πολλά πλεονεκτήματα. Στην ανεστραμμένη τάξη, οι εκπαιδευόμενοι μπορούν να έχουν περισσότερες πληροφορίες και να διαμορφώνουν οι ίδιοι τη μάθησή τους. Τους δίνονται σύντομες διαλέξεις για να παρακολουθήσουν στο σπίτι, κάτι που τους δίνει την ελευθερία να μάθουν με το δικό τους ρυθμό. Οι εκπαιδευόμενοι μπορούν να κάνουν παύσεις ή να ξαναδούν τα μαθήματα, να σημειώσουν ερωτήσεις που μπορεί να έχουν και να τις συζητήσουν με τους εκπαιδευτές και τους συμμαθητές τους στην τάξη. Έτσι, δίνεται επίσης η δυνατότητα στους εκπαιδευόμενους που δυσκολεύονται να κατανοήσουν ορισμένες έννοιες να αφιερώσουν όσο χρόνο θέλουν στη μελέτη της ύλης χωρίς να μένουν πίσω και να δέχονται αμέσως τη βοήθεια των εκπαιδευτών και των συμμαθητών τους, όταν χρειάζεται.

2. Προάγει την μαθητοκεντρική μάθηση και τη συνεργασία

Στην ανεστραμμένη τάξη, οι εκπαιδευόμενοι έχουν περισσότερο χρόνο να κατακτήσουν τις δεξιότητες μέσα από συνεργατικά έργα και συζητήσεις. Οι εκπαιδευόμενοι ενθαρρύνονται έτσι να διδάσκουν ο ένας τον άλλον και να μαθαίνουν ο ένας από τον άλλον έννοιες με την καθοδήγηση των εκπαιδευτών τους. Όταν οι εκπαιδευόμενοι έχουν τη δυνατότητα να συμμετάσχουν στη μάθησή τους, μπορούν να κατακτήσουν τις γνώσεις που αποκτούν, κάτι που με τη σειρά του τους δίνει αυτοπεποίθηση. Επιπλέον, οι εκπαιδευτές έχουν τη δυνατότητα να εντοπίσουν λάθη στον τρόπο σκέψης ή/και στην εφαρμογή των εννοιών, και είναι πιο διαθέσιμοι για διδασκαλία ένας με έναν.

3. Τα μαθήματα και το περιεχόμενο είναι πιο διαθέσιμα (υπό την προϋπόθεση ότι υπάρχει πρόσβαση στην τεχνολογία)

Με τη διάθεση διαλέξεων στο διαδίκτυο με τη μορφή βίντεο, προσβάσιμων ανά πάσα στιγμή, οι εκπαιδευόμενοι που χάνουν τα μαθήματά τους επειδή αρρώστησαν ή γιατί προέκυψε κάτι άλλο έκτακτο, μπορούν γρήγορα να καλύψουν τον χαμένο χρόνο.

4. Μπορεί να είναι πιο αποδοτική

Εφόσον εφαρμοστεί σωστά, η ανεστραμμένη τάξη έχει ως αποτέλεσμα οι εκπαιδευόμενοι να ανταποκρίνονται καλύτερα στα εκπαιδευτικά τους καθήκοντα. Καθώς η ανεστραμμένη τάξη περιορίζει το φόρτο εργασίας «εκτός τάξης» στην παρακολούθηση μιας διαδικτυακής διάλεξης που διαρκεί συνήθως λιγότερο από 10 λεπτά, οι εκπαιδευόμενοι και οι εκπαιδευτές έχουν περισσότερο χρόνο για να αφοσιωθούν στα ενδιαφέροντα και στα χόμπι τους στον ελεύθερό τους χρόνο.

5. Οι εκπαιδευόμενοι έχουν την ευκαιρία να δοκιμάσουν πολλούς τρόπους μάθησης

Η ανεστραμμένη τάξη είναι ένα καινοτόμο διδακτικό μοντέλο που υποστηρίζει την ποικιλομορφία στη μάθηση και δίνει στους εκπαιδευόμενους επιπλέον χρόνο για να μελετήσουν την ύλη. Οι εκπαιδευόμενοι μπορούν επίσης να μάθουν σε συνεργασία με τους συμμαθητές τους αναλαμβάνοντας απλές ή σύνθετες ερευνητικές εργασίες, επιλύοντας προβλήματα, δημιουργώντας και παρουσιάζοντας τις δικές τους λύσεις.

Θέμα 3 | Τι πρέπει να λάβετε υπόψη

Παρά τα πολλά πλεονεκτήματα της στρατηγικής της ανεστραμμένης τάξης, η προσέγγιση διαθέτει κάποιους περιορισμούς, που πρέπει να λάβετε υπόψη κατά την εφαρμογή της στρατηγικής στην τάξη:

1. Μπορεί να δημιουργήσει ή να εντείνει το ψηφιακό χάσμα

Ένα από τα πιο σημαντικά ζητήματα είναι ότι οι εκπαιδευόμενοι πρέπει να έχουν πρόσβαση σε υπολογιστή και στο διαδίκτυο για να παρακολουθήσουν τις διαλέξεις. Αυτό είναι ιδιαίτερα δύσκολο για εκπαιδευόμενους που προέρχονται από περιοχές με χαμηλά εισοδήματα οι οποίοι έχουν ήδη περιορισμένη πρόσβαση σε πόρους.

2. Βασίζεται στην προετοιμασία και την εμπιστοσύνη

Υπάρχει επίσης ο προβληματισμός ότι καθώς η ανεστραμμένη τάξη εξαρτάται από τη συμμετοχή των εκπαιδευόμενων, θα πρέπει να εμπιστευτούμε τους εκπαιδευόμενους στο ότι θα παρακολουθήσουν τις διαλέξεις στο σπίτι. Δυστυχώς, δεν υπάρχει τρόπος να εγγυηθεί κανείς ότι οι εκπαιδευόμενοι θα τηρήσουν ή θα συνεργαστούν με το μοντέλο ανεστραμμένης τάξης.

3. Περιλαμβάνει σημαντική δουλειά στο στάδιο της προετοιμασίας

Επιπλέον, υπάρχει ο προβληματισμός ότι η εφαρμογή της ανεστραμμένης τάξης προσθέτει επιπλέον φόρτο εργασίας στους εκπαιδευτές, καθώς υπάρχουν αρκετά στοιχεία που πρέπει να ενσωματώσουν προσεκτικά στο μάθημα ώστε να μπορέσει να προοδεύσει η τάξη. Στις ευθύνες τους περιλαμβάνεται η βιντεοσκόπηση και η αποστολή συμπυκνωμένων διαλέξεων, κάτι το οποίο χρειάζεται χρόνο και ικανότητα, καθώς και η παρουσίαση στην τάξη δραστηριοτήτων που θα ενισχύσουν το αντικείμενο διδασκαλίας και θα ενθαρρύνουν ταυτόχρονα τους εκπαιδευόμενους να συμμετάσχουν και να προετοιμαστούν για το μάθημα. Παρότι οι εκπαιδευτές μπορούν να εντάξουν σταδιακά στοιχεία της ανεστραμμένης τάξης στο μάθημά τους, και πάλι χρειάζεται να αφιερώσουν επιπλέον χρόνο και προσπάθεια.

4. Δεν είναι ένας τρόπος μάθησης που οδηγεί φυσικά σε προετοιμασία για εξετάσεις

Η ανεστραμμένη τάξη δεν «διδάσκει με σκοπό την εξέταση». Η ανεστραμμένη τάξη δεν επικεντρώνεται στη βελτίωση της βαθμολογίας στις τυποποιημένες εξετάσεις. Παρόλα αυτά, οι εκπαιδευτές και οι εκπαιδευόμενοι εξακολουθούν να οφείλουν να αφιερώσουν σημαντικό μέρος του χρόνου τους στην προετοιμασία για τις εξετάσεις που προβλέπει το κράτος, κάτι το οποίο με τη σειρά του μπορεί να διαταράξει τη διαδικασία της ανεστραμμένης τάξης.

5. Αυξάνεται ο χρόνος που δαπανάται μπροστά από την οθόνη αντί της επαφής με πρόσωπα και μέρη

Ορισμένοι πιστεύουν ότι αν όλοι οι εκπαιδευτές αρχίσουν να εφαρμόζουν την ανεστραμμένη τάξη, οι εκπαιδευόμενοι θα περνούν ώρες μπροστά από τον υπολογιστή παρακολουθώντας τις διαλέξεις. Υπάρχει το επιχείρημα ότι αυτό μπορεί να προκαλέσει σοβαρά προβλήματα στις διαδικασίες μάθησης των εκπαιδευόμενων, καθώς μπορεί να μην μπορούν όλοι να μάθουν μέσω υπολογιστή.

6. Ορισμένοι μαθητές της ειδικής αγωγής μπορεί να χρειάζονται επιπλέον στήριξη στο σπίτι - στήριξη που μπορεί να μην είναι πάντα διαθέσιμη

Οι μαθητές της ειδικής αγωγής μπορεί να μην έχουν την ικανότητα και το απαιτούμενο επίπεδο ανεξαρτησίας για να επωφεληθούν από την προσέγγιση της ανεστραμμένης τάξης. Καθώς τα άτομα αυτά χρειάζονται ήδη επιπλέον βοήθεια στις παραδοσιακές τάξεις, μπορεί να χρειαστούν ακόμα περισσότερη βοήθεια αν πρόκειται να εφαρμοστεί η ανεστραμμένη τάξη.

Θέμα 4 | Οι τέσσερις πυλώνες της μεθόδου (αρχικά F-L-I-P)

F: Flexible Learning Environment (Ευέλικτο περιβάλλον μάθησης)

Οι εκπαιδευτικές δημιουργούν ευέλικτους χώρους και οι εκπαιδευόμενοι επιλέγουν πότε και πού θα μάθουν. Επιπλέον, οι εκπαιδευτές που εφαρμόζουν την ανεστραμμένη τάξη είναι ευέλικτοι στις προσδοκίες τους ως προς τους χρόνους μάθησης και την αξιολόγηση των μαθητών τους.

L: Learning Culture (Κουλτούρα μάθησης)

Αντί της παραδοσιακής δασκαλοκεντρικής μάθησης, η ανεστραμμένη τάξη τοποθετεί τους εκπαιδευόμενους στο κέντρο του μαθήματος και της μαθησιακής διαδικασίας. Οι εκπαιδευόμενοι διαμορφώνουν τον ρυθμό και το στυλ μάθησης, ενώ οι εκπαιδευτές παίζουν το ρόλο του οδηγού στο πλάι των εκπαιδευόμενων. Στο μοντέλο της ανεστραμμένης μάθησης, ο χρόνος εντός της τάξης αφιερώνεται στη βαθύτερη εξερεύνηση θεμάτων και στη δημιουργία άφθονων ευκαιριών μάθησης. Κατά συνέπεια, οι μαθητές εμπλέκονται ενεργά στην οικοδόμηση της γνώσης, καθώς συμμετέχουν στη μάθησή τους και την αξιολογούν με έναν τρόπο που έχει σημασία γι'αυτούς.

I: Intentional Content (Στοχευμένο περιεχόμενο)

Οι εκπαιδευτές που υιοθετούν το μοντέλο ανεστραμμένης μάθησης αναζητούν πάντα τρόπους να μεγιστοποιήσουν τον χρόνο του μαθήματός τους έτσι ώστε οι εκπαιδευόμενοι να συμμετέχουν ενεργά στη μάθηση και την πρακτική εξάσκηση. Η συγκεκριμένη προσέγγιση απαιτεί την προτεραιοποίηση μαθημάτων που λειτουργούν αποτελεσματικά σε αυτό το μοντέλο και την εξεύρεση τρόπων ενθάρρυνσης των εκπαιδευόμενων να δουλεύουν ανεξάρτητα.

P: Professional Educator (Επαγγελματίας εκπαιδευτής)

Το μοντέλο της ανεστραμμένης τάξης απαιτεί οι εκπαιδευτές να παρακολουθούν συνέχεια τους μαθητές τους και να αντιλαμβάνονται ποιος χρειάζεται βοήθεια και γιατί. Οι εκπαιδευτές πρέπει να είναι σε θέση να απαντούν και να είναι ευέλικτοι, και πρέπει να κατανοούν ότι αυτό το ιδιαίτερα ενεργητικό στυλ διδασκαλίας απαιτεί σημαντικές παιδαγωγικές δεξιότητες. Παρότι είναι λιγότερο ορατοί, οι εκπαιδευτές πρέπει να έχουν άριστο επίπεδο για να καλλιεργήσουν τη μάθηση στην ανεστραμμένη τάξη.

Θέμα 5 | Διάφορα μοντέλα ανεστραμμένης τάξης

Υπάρχουν διάφορα είδη μοντέλων ανεστραμμένης τάξης που μπορούν να εφαρμοστούν στη μαθησιακή διαδικασία ανάλογα με τις ανάγκες των εκπαιδευτών και των εκπαιδευόμενων:

1. Η τυπική ανεστραμμένη τάξη

Οι εκπαιδευόμενοι αναλαμβάνουν να παρακολουθήσουν σχετικά βίντεο και να διαβάσουν σχετικό υλικό στο σπίτι για το μάθημα της επόμενης μέρας - αυτό θα είναι το διάβασμά τους στο σπίτι. Στην τάξη, δουλεύουν αυτά που έμαθαν και ο εκπαιδευτής λύνει τυχόν απορίες σχετικά με το θέμα και δείχνει περισσότερη προσοχή στον χρόνο που δίνει σε κάθε άτομο. Τα πλεονεκτήματα αυτής της μεθόδου είναι ότι οι εκπαιδευτές έχουν περισσότερο χρόνο να δουλέψουν τις γνώσεις με τους εκπαιδευόμενους αντί να τους απευθύνουν μόνο διαλέξεις.

2. Η ανεστραμμένη τάξη που είναι προσανατολισμένη στη συζήτηση

Οι εκπαιδευόμενοι αναλαμβάνουν να παρακολουθήσουν οποιοδήποτε περιεχόμενο βίντεο σχετίζεται με το θέμα του επόμενου μαθήματος, για παράδειγμα ομιλίες TED, YouTube ή κάτι άλλο που τους στέλνει ο εκπαιδευτής. Το μάθημα έτσι αναπτύσσεται με τη μορφή συζήτησης και εξερεύνησης του θέματος. Η συγκεκριμένη μέθοδος ενδείκνυται και είναι αποτελεσματική σε μαθήματα στα οποία είναι σημαντική η γνώση του γενικού πλαισίου (για παράδειγμα, στη Γλώσσα, τα Καλλιτεχνικά, την Ιστορία, κ.λπ.). Η συζήτηση γύρω από τα νέα θέματα δίνει στον εκπαιδευτή τη δυνατότητα να κατανοήσει πώς σκέφτεται και πώς ερμηνεύει κάθε εκπαιδευόμενος τις δεδομένες πληροφορίες.

3. Η ανεστραμμένη τάξη που εστιάζει στην επίδειξη

Σε αυτό το μοντέλο, ο εκπαιδευτής χρησιμοποιεί λογισμικό καταγραφής οθόνης για να δείξει μια πράξη, δίνοντας στους εκπαιδευόμενους τη δυνατότητα να παρακολουθήσουν με το δικό τους ρυθμό. Μπορούν να γυρίσω πίσω και να ξαναδοούν το βίντεο. Η συγκεκριμένη μέθοδος είναι χρήσιμη σε μαθήματα όπως τα Μαθηματικά, η Φυσική, η Χημεία - μαθήματα που απαιτούν απομνημόνευση και επανάληψη πράξεων. Οι εκπαιδευόμενοι θυμούνται πιο εύκολα μια διαδικασία όταν βλέπουν μια επίδειξη του πώς

γίνεται αντί να διαβάζουν απλά γι'αυτή. Επίσης, ο εκπαιδευτής έχει τη δυνατότητα να παρουσιάζει τις πληροφορίες με δημιουργικό τρόπο.

4. Η ψευδοανεστραμμένη τάξη

Το συγκεκριμένο μοντέλο ενδείκνυται για νεότερους ηλικιακά εκπαιδευόμενους. Παρακολουθούν το εκπαιδευτικό βίντεο στην τάξη και έτσι έχουν την ευκαιρία να ξαναδούν την ύλη με το δικό τους ρυθμό. Ταυτόχρονα, ο εκπαιδευτής μπορεί να κινείται από μαθητή σε μαθητή και να προσφέρει την ατομική στήριξη που μπορεί να χρειάζεται κάθε νέος εκπαιδευόμενος.

5. Η ανεστραμμένη τάξη που βασίζεται στην ομάδα

Όλοι οι πόροι που χρειάζονται για το μάθημα μοιράζονται από πριν έτσι ώστε οι εκπαιδευόμενοι να μπορούν να τους μελετήσουν στο σπίτι. Στην τάξη, δουλεύουν σε ομάδες για την εκπόνηση μιας εργασίας. Βοηθούν ο ένας τον άλλο να βρουν τις σωστές απαντήσεις, μαθαίνουν ο ένας από τον άλλο και μαθαίνουν πώς να εξηγούν πληροφορίες σε άλλα άτομα. Η συγκεκριμένη μέθοδος ενθαρρύνει την ομαδική εργασία και βελτιώνει τις κοινωνικές δεξιότητες (soft skills) των εκπαιδευόμενων.

6. Η εικονική ανεστραμμένη τάξη

Η συγκεκριμένη μέθοδος είναι πιθανότερο να χρησιμοποιηθεί σε μεγαλύτερους μαθητές και φοιτητές. Οι καθηγητές δίνουν στους μαθητές διαλέξεις σε μορφή βίντεο για να τις δουν, και έπειτα τους αναθέτουν εργασίες και λαμβάνουν τις εργασίες αυτές μέσα από διαδικτυακά συστήματα διαχείρισης μάθησης. Η μόνη απαίτηση είναι η συνάντηση με τον καθηγητή στις ώρες γραφείου του ή σε άλλες συναντήσεις για υποστήριξη ένας προς έναν. Η συγκεκριμένη μέθοδος εξοικονομεί πολύ χρόνο στους εκπαιδευτές, ενώ μέσα από τις ατομικές συναντήσεις μπορούν να προσφέρουν ατομική βοήθεια πιο αποτελεσματικά.

7. Ο ανεστραμμένος εκπαιδευτής

Η συγκεκριμένη μέθοδος ενθαρρύνει τη συμμετοχή και τον ενθουσιασμό, γιατί η δημιουργία ή η κοινοποίηση του περιεχομένου βίντεο γίνεται από τους ίδιους τους εκπαιδευόμενους. Αναλαμβάνουν να καταγράψουν δραστηριότητες με παιχνίδια ρόλων για εξάσκηση και για να δείξουν τις γνώσεις τους ή αναλαμβάνουν να βιντεοσκοπήσουν τους εαυτούς τους να παρουσιάζουν ένα νέο μάθημα ή μια νέα δεξιότητα. Με αυτή την τεχνική, οι εκπαιδευόμενοι εμπλέκονται περισσότερο από κάθε άλλη περίπτωση στη μάθηση και οι εκπαιδευτές μπορούν να βρουν ορισμένα νέα θέματα για τα μελλοντικά

μαθήματα και να κατανοήσουν τι ενδιαφέρει τους μαθητές τους, κάτι που μπορεί να τους βοηθήσει να οργανώσουν καλύτερα τα μαθήματα.

Θέμα 6 | Εφαρμογή της ανεστραμμένης τάξης

1. Ορίστε την τεχνολογία σας

Δεδομένου ότι η ανεστραμμένη διδασκαλία στηρίζεται τόσο πολύ στην τεχνολογία για τη δημιουργία και το διαμοιρασμό βίντεο διαλέξεων, η επιλογή της τεχνολογίας που θα σας βοηθήσει περισσότερο να βιντεοσκοπήσετε, να επεξεργαστείτε και να μοιραστείτε τα βίντεό σας είναι ένα καθοριστικό πρώτο βήμα. Θα χρειαστεί επίσης να επιλέξετε μια υπηρεσία φιλοξενίας και να ορίσετε πώς θα έχουν πρόσβαση οι μαθητές σας στο σύνολο του περιεχομένου σας. Μια αξιόπιστη πλατφόρμα για την ανταλλαγή διάφορων ειδών διαλέξεων και περιεχομένου θα μπορούσε να είναι το Google Drive. Μπορείτε να αποστείλετε τα βίντεο και τα έγγραφα στον ιστότοπο, ενώ και οι μαθητές μπορούν να προσθέσουν δικά τους έγγραφα σε έναν κοινό φάκελο, που μπορούν να δουν και να επεξεργαστούν όλοι οι χρήστες.

2. Δημιουργήστε τα βίντεο και το περιεχόμενό σας

Όταν έρθει η ώρα της βιντεοσκόπησης, πείτε τα σύντομα και όμορφα. Θα εκπλαγείτε ευχάριστα όταν θα διαπιστώσετε ότι ενώ πριν χρειάζονταν 15 λεπτά για να καλυφθεί μία διάλεξη, αυτό μπορεί να γίνει πλέον με ένα 5λεπτο βίντεο, καθώς δεν χρειάζεται πλέον να ανησυχείτε για τη διαχείριση της τάξης. Μη διστάσετε να χρησιμοποιήσετε και χιούμορ! Αντί να κοινοποιήσετε απλά μέσω email ένα άρθρο ή ένα τετράδιο ασκήσεων σε μορφή PDF για ένα συγκεκριμένο θέμα, προσπαθήστε να βιντεοσκοπήσετε τον εαυτό σας να εξηγείτε το θέμα. Χρησιμοποιήστε διάφορα εργαλεία για να διατηρήσετε την προσοχή και το ενδιαφέρον των εκπαιδευόμενων (για παράδειγμα, γράψτε τα σημαντικά σημεία σε ένα κομμάτι χαρτί ή στον πίνακα, χρησιμοποιήστε πραγματικά αντικείμενα σε σχέση με το θέμα, κ.λπ.). Η εικονική σας παρουσία ως εκπαιδευτή και η επεξήγηση ενός θέματος με λόγια θα έχει πιο πολύ ενδιαφέρον για τους εκπαιδευόμενους και είναι πιθανότερο να συμμετάσχουν στο ίδιο το θέμα.

3. Να είστε ανοιχτοί με τους μαθητές

Πριν ξεκινήσετε, εξηγήστε τι είναι η ανεστραμμένη μάθηση και γιατί την χρησιμοποιείτε. Για να πετύχετε μια σημαντική αλλαγή στην κουλτούρα της τάξης σας χρειάζεται πολλή δουλειά και η αναστροφή του τρόπου σκέψης δεν είναι εύκολη υπόθεση. Να είστε έτοιμοι να αντιμετωπίσετε ανησυχίες και να απαντήσετε συχνά σε ερωτήσεις για το «πώς» και το «γιατί». Μπορείτε να παρουσιάσετε δυναμικά αυτή τη νέα στρατηγική

μάθησης στους μαθητές σας εξηγώντας τους αναλυτικά τις τεχνικές ανεστραμμένης μάθησης. Έτσι, θα μπορέσουν να εξοικειωθούν με την προσέγγιση, τους στόχους της, τα πλεονεκτήματα, και θα είναι πιθανότερο να δεχτούν τις αλλαγές στη διδακτική και μαθησιακή διαδικασία. Για το σκοπό αυτό, μπορείτε να προετοιμάσετε μια σύντομη παρουσίαση με τα κύρια χαρακτηριστικά που αφορούν τη στρατηγική της ανεστραμμένης τάξης και να προσπαθήσετε να εξηγήσετε πώς θα είναι η διδακτική και η μαθησιακή διαδικασία όταν εφαρμοστεί η προσέγγιση.

4. Δημιουργήστε υπεύθυνους μαθητές

Μην ξεχνάτε ότι το μοντέλο ανεστραμμένης μάθησης που θέλετε να εφαρμόσετε εξαρτάται από τη συμμετοχή των εκπαιδευόμενων. Αν δεν ακολουθούν τις οδηγίες στη μάθηση στο σπίτι, ολόκληρη η τάξη θα κολλήσει επειδή οι εκπαιδευόμενοι δεν θα είναι έτοιμοι να συμμετάσχουν στις πρακτικές δραστηριότητες. Φροντίστε να σκεφτείτε ένα σύστημα που θα παρακολουθεί και θα καθιστά τους εκπαιδευόμενους υπεύθυνους για την παρακολούθηση των βίντεό σας. Για να ελέγξετε αν οι εκπαιδευόμενοι πράγματι βλέπουν τα βίντεο με τις διαλέξεις σας, μπορείτε να ετοιμάσετε σύντομα τεστ ελέγχου μετά από κάθε ενότητα και να καταλάβετε πόσο συμμετείχαν και κατανόησαν το θέμα.

5. Δώστε στο μάθημα πρακτική αξία

Ένα από τα τέσσερα γενικά είδη γνώσης που περιγράφονται στην αναθεωρημένη Ταξινόμηση του Bloom είναι η *διαδικαστική γνώση*, η γνώση που περιγράφει το *πώς* να κάνεις κάτι. Αν αξιοποιηθεί κατάλληλα, η ανεστραμμένη τάξη μπορεί να υποστηρίξει την ανάπτυξη της διαδικαστικής γνώσης. Ένα παράδειγμα καλής χρήσης της στρατηγικής θα ήταν ένα βίντεο διάλεξης για την ανεστραμμένη τάξη για το πώς να λύσεις μια εξίσωση δευτέρου βαθμού στο οποίο ο εκπαιδευτής περιγράφει και δείχνει πώς να λύνεις αυτό το είδος προβλήματος.

Με τη στρατηγική της ανεστραμμένης τάξης μπορείτε επίσης να μεταδώσετε σύνθετες διαδικαστικές γνώσεις, ωστόσο, είναι πολύ σημαντικό να δομήσετε το περιεχόμενό σας και να το χωρίσετε σε μικρότερα κομμάτια. Πρέπει δηλαδή για το σκοπό αυτό να φροντίσετε τα βίντεο να είναι σύντομα και περιεκτικά. Επίσης, αφού μιλάμε για διαδικασίες, πρέπει να βεβαιωθείτε ότι όλα τα βήματα παρουσιάζονται με σαφήνεια και ότι είναι εύκολο να τα παρακολουθήσει κανείς.

Παρότι η διαδικαστική γνώση αποδεικνύεται ότι είναι το καλύτερο είδος γνώσης για να διδάξει κανείς με τη στρατηγική της ανεστραμμένης τάξης, και τα άλλα τρία είδη γνώσης μπορούν επίσης να διδαχτούν με αυτή, βλ. πραγματολογική (γνώση που περιγράφει τα βασικά και σημαντικά στοιχεία που πρέπει να γνωρίζει ένα άτομο), εννοιολογική (γνώση της σχέσης μεταξύ ταξινομήσεων και κατηγοριών) και μεταγνώση (γνώση επί της γνώσης). Παρόλα αυτά, είναι σημαντικό να τονιστεί ότι για να γίνει αυτό θα χρειαστείτε ενδεχομένως επιπλέον χρόνο και πόρους.

Θέμα 7 | Ιστορία της ανεστραμμένης τάξης

Η Militsa Nechkina, μέλος της Ακαδημίας Παιδαγωγικών Επιστημών της ΕΣΣΔ, πρότεινε για πρώτη φορά το μοντέλο της ανατρεπόμενης τάξης το 1984. Στις δεκαετίες του 1980 και 1990, οι δάσκαλοι στη Ρωσία δοκίμασαν αυτή τη στρατηγική διδασκαλίας. Ίσως η πιο διάσημη συνεισφορά στην ανεστραμμένη τάξη είναι του Salman Khan. Το 2004, ο Khan άρχισε να καταγράφει βίντεο επειδή του το ζήτησε μια μικρότερη ξαδέρφη του την οποία δίδασκε. Το κορίτσι αυτό πίστευε ότι τα βιντεοσκοπημένα μαθήματα θα τη βοηθούσαν να παραλείψει τα κομμάτια που γνώριζε καλά και να ξαναδεί κομμάτια που τη δυσκόλευαν. Ο Salman Khan ίδρυσε στη συνέχεια την Ακαδημία Khan με βάση αυτό το μοντέλο. Ορισμένοι άνθρωποι έχουν ταυτίσει την Ακαδημία Khan με την ανεστραμμένη τάξη.

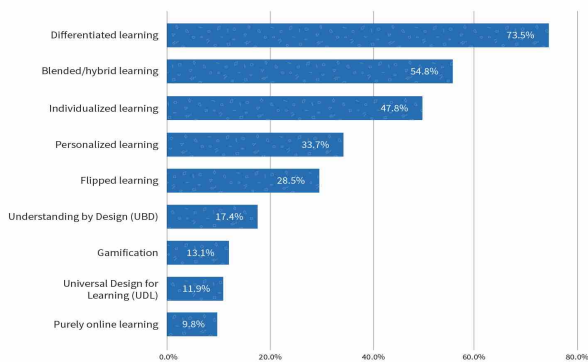
Στην πράξη, όλα ξεκίνησαν στο Κολοράντο με δύο δασκάλους, τους Jonathan Bergmann και Aaron Sams, οι οποίοι συνειδητοποίησαν ότι δεν υπήρχε τρόπος να φτάσει η ύλη στους μαθητές που απουσίαζαν από το σχολείο επειδή ήταν άρρωστοι. Το 2007 άρχισαν να καταγράφουν τα μαθήματά τους και τις διαλέξεις τους, και τα μετέτρεψαν σε βίντεο. Έπειτα, ξεκίνησαν να τα χρησιμοποιούν στην τάξη τους και ονόμασαν τη διαδικασία «pre-broadcasting» (πρώτη μετάδοση).

Το 2011, οι καθηγητές του Λυκείου του Μίσιγκαν Clintondale εφάρμοσαν την ανεστραμμένη τάξη σε όλες τις τάξεις. Ο διευθυντής του σχολείου, Greg Green, ηγήθηκε της προσπάθειας βοήθειας των καθηγητών στην ανάπτυξη σχεδίων μαθημάτων για ανεστραμμένες τάξεις και συνεργάστηκε με τον καθηγητή κοινωνικών επιστημών Andy Scheel, ο οποίος δούλεψε με δύο τάξεις με την ίδια ύλη και τις ίδιες εργασίες, μία ανεστραμμένη και μία συμβατική. Η ανεστραμμένη τάξη είχε πολλούς μαθητές που είχαν μείνει στην τάξη, μερικοί μάλιστα πολλές φορές. Μετά από 20 εβδομάδες, οι μαθητές της ανεστραμμένης τάξης ξεπέρασαν σε επιδόσεις τους μαθητές της παραδοσιακής τάξης. Επιπλέον, κανένας μαθητής της ανεστραμμένης τάξης δεν έπεσε σε βαθμολογία κάτω από C+, ενώ το προηγούμενο εξάμηνο το 13% αυτών είχαν πέσει κάτω από τη βάση.

Στις 27 Ιουνίου 2016, ο Jonathan Bergmann, ένας από τους εισηγητές της ανεστραμμένης μάθησης, ξεκίνησε την πρωτοβουλία Flipped Learning Global Initiative, με επικεφαλής τον Errol St.Clair Smith. Στις 26 Ιανουαρίου 2018, η πρωτοβουλία αυτή δημιούργησε τη σχολή International Faculty, με σκοπό να προσφέρει ένα σταθερό πρότυπο εκπαίδευσης και συνεχιζόμενης στήριξης σε σχολεία και σχολικά συστήματα σε όλο τον κόσμο. Σήμερα, το MEF University, ένα μη κερδοσκοπικό ιδιωτικό πανεπιστήμιο που βρίσκεται στην Τουρκία, στη σημερινή Ιστανμπούλ (Κωνσταντινούπολη), ισχυρίζεται ότι είναι το πρώτο πανεπιστήμιο στον κόσμο που έχει υιοθετήσει το εκπαιδευτικό μοντέλο της ανεστραμμένης τάξης σε όλο το πανεπιστήμιο.

Δεδομένα για την ανεστραμμένη τάξη και σύγκρισή της με άλλες διδακτικές προσεγγίσεις

The Most Used Instructional Approaches

Source: 2018-19 State of Digital Learning in
K-12 Education

[schoology.com/sdl](https://www.schoology.com/sdl)

 schoology

Μια ερευνητική μελέτη του Global State of Digital Learning (2018-2019) αποκάλυψε ορισμένα πολύ ενδιαφέροντα στοιχεία για τις διδακτικές προσεγγίσεις. Στην έρευνα συμμετείχαν 9.279 επαγγελματίες της εκπαίδευσης με διάφορους ρόλους και από διάφορες περιοχές από όλη τη χώρα. Αν κοιτάξουμε ποιες διδακτικές προσεγγίσεις χρησιμοποιούνται συχνότερα, θα βρούμε στις πρώτες θέσεις τη διαφοροποιημένη διδασκαλία (73,5%), τη μικτή μάθηση (54,8%) και την εξατομικευμένη μάθηση (47,8%). Και παρότι η ανεστραμμένη μάθηση, η προσωποποιημένη μάθηση και η παιχνιδοποίηση επικρατούν στη δημόσια γνώμη, δεν χρησιμοποιούνται στην πράξη

τόσο όσο θα νόμιζε κανείς. Αυτό είναι λογικό από πολλές απόψεις. Αυτές οι προσεγγίσεις απαιτούν περισσότερο χρόνο και πόρους από πολλές από τις άλλες.

Τεστ και αξιολόγηση

ΚΟΥΙΖ

Η ανεστραμμένη τάξη είναι ένα μοντέλο μάθησης, στο πλαίσιο του οποίου οι εκπαιδευόμενοι και ο εκπαιδευτής αλληλεπιδρούν με τη νέα ύλη μαζί, στην τάξη.	Σ/Λ
Η ανεστραμμένη τάξη και η ανεστραμμένη μάθηση μετατρέπουν τον χρόνο του μαθήματος σε μια πιο εξατομικευμένη εμπειρία.	Σ/Λ
Οι τέσσερις πυλώνες της μεθόδου (αρχικά F-L-I-P) αντιπροσωπεύουν τα flexible learning environment (ευέλικτο περιβάλλον μάθησης), learning culture (κουλτούρα μάθησης), intentional content (στοχευμένο περιεχόμενο) και professional educator (επαγγελματίας εκπαιδευτής).	Σ/Λ
Οι επαγγελματίες εκπαιδευτές στην ανεστραμμένη τάξη πρέπει να είναι σε θέση να απαντούν και να είναι ευέλικτοι, και πρέπει να κατανοούν ότι αυτό το ιδιαίτερα ενεργητικό στυλ διδασκαλίας απαιτεί σημαντικές παιδαγωγικές δεξιότητες.	Σ/Λ
Η ανεστραμμένη τάξη που είναι προσανατολισμένη στη συζήτηση χρησιμοποιείται κυρίως για μαθήματα όπως τα Μαθηματικά, η Φυσική και η Χημεία, με το μάθημα να πραγματοποιείται με τη μορφή συζήτησης και επεξήγησης του θέματος.	Σ/Λ
Ένα από τα πλεονεκτήματα της ανεστραμμένης τάξης είναι η μεγαλύτερη προσβασιμότητα στα μαθήματα και το περιεχόμενο.	Σ/Λ
Ένα άλλο πλεονέκτημα της προσέγγισης της ανεστραμμένης τάξης είναι το ότι βασίζεται στην προετοιμασία και την εμπιστοσύνη.	Σ/Λ
Για να διασφαλιστούν τα πλεονεκτήματα της προσέγγισης της ανεστραμμένης τάξης, ο εκπαιδευτής πρέπει να βεβαιωθεί ότι οι εκπαιδευόμενοι είναι συνεπείς.	Σ/Λ
Η προσέγγιση της ανεστραμμένης τάξης θα είναι πιθανότερα πιο αποτελεσματική στη διδασκαλία της διαδικαστικής γνώσης, παρότι μπορεί να χρησιμοποιηθεί και σε άλλα είδη γνώσης (πραγματολογική, εννοιολογική, μεταγνώση).	Σ/Λ
Ορισμένες από τις συνηθέστερες και πιο χρησιμοποιημένες προσεγγίσεις στην τάξη είναι η διαφοροποιημένη διδασκαλία, η μικτή μάθηση και η εξατομικευμένη μάθηση.	Σ/Λ

ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ ΑΥΤΟΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ

1. Αφού μάθατε για την προσέγγιση της ανεστραμμένης τάξης, αναγνωρίσατε κανένα από τα στοιχεία και τις στρατηγικές που αναφέρθηκαν στην διδακτική τεχνική που χρησιμοποιείτε τώρα; Αν ναι, ποιες είναι αυτές οι στρατηγικές;
2. Σημειώστε δύο πλεονεκτήματα της προσέγγισης της ανεστραμμένης τάξης που θα μπορούσαν, κατά τη γνώμη σας, να πυροδοτήσουν τη μεγαλύτερη αλλαγή στις τρέχουσες παραδοσιακές τάξεις.
3. Ποιο μοντέλο ανεστραμμένης τάξης από αυτά που περιγράφηκαν σας αρέσει περισσότερο και γιατί;
4. Σας φαίνεται μικρή η πιθανότητα να εφαρμόσετε την προσέγγιση της ανεστραμμένης τάξης στην τάξη σας; Αν ναι, γιατί; Ποιο βήμα της εφαρμογής θα μπορούσε να είναι το πιο δύσκολο;
5. Αφού εξοικειωθήκατε με τη θεωρία και τις συνοδευτικές δραστηριότητες, ποια δραστηριότητα ανεστραμμένης τάξης σας άρεσε περισσότερο;

Σωστές απαντήσεις κουίζ:

- 1) Λ
- 2) Σ
- 3) Σ
- 4) Σ
- 5) Λ
- 6) Σ
- 7) Λ
- 8) Σ
- 9) Σ
- 10) Σ

Πηγές και επιπλέον υλικό

Anderson, L. W, Krathwohl, D. R., Airasian, P. W, Cruikshank, K. A., Mayer, R. E., Pintrich, P.R., Wittrock, M. C. (2001). New York, NY: Longman.

[A taxonomy for learning, teaching, and assessing \(Μια ταξινόμηση για τη μάθηση, τη διδασκαλία και την αξιολόγηση\).](#)

Makice, K. (13 Απριλίου 2012), Wired.

[Flipping the classroom requires more than video \(Η αντιστροφή της τάξης απαιτεί κάτι περισσότερο από βίντεο\).](#)

Milan, B. N., (Ιανουάριος 2012), Campus Advisories.

[The Flipped Classroom Strategy: What Is it and How Can it Best be Used? \(Η στρατηγική της ανεστραμμένης τάξης: Τι είναι και πώς μπορεί να αξιοποιηθεί;\)](#)

Raish, V., 12 Φεβρουαρίου 2019, Classcraft,

[8 tips for flipping the classroom \(8 συμβουλές για την αντιστροφή της τάξης\)](#)

Nouri, J., 2016, Int J Educ Technol High Educ 13, 33.

[The flipped classroom: for active, effective and increased learning – especially for low achievers \(Η ανεστραμμένη τάξη: για ενεργητική, αποτελεσματική και αυξημένη μάθηση - ιδιαίτερα για μαθητές με χαμηλές επιδόσεις\).](#)

Trach, E., 1 Ιανουαρίου 2020, www.schoolology.com, Pro Tips.

[A Beginner's Guide to Flipped Classroom \(Οδηγός της ανεστραμμένης τάξης για αρχάριους\)](#)

Acedo, M., TeachThought University.

[What Are The Pros And Cons Of A Flipped Classroom? \(Ποια είναι τα συν και τα πλην της ανεστραμμένης τάξης;\)](#)

Teachings in Education, 2017, [Flipped Classroom Model: Why, How, and Overview \(Μοντέλο ανεστραμμένης τάξης: Γιατί, πώς και επισκόπηση\)](#)

Salman Khan, Μάρτιος 2011, TED Talk, [Let's use video to reinvent education \(Ας χρησιμοποιήσουμε το βίντεο για να επανεφεύρουμε την εκπαίδευση\)](#)

Polat, H. Karabatak, S., 2021, Learning Environ Res.
[Effect of flipped classroom model on academic achievement, academic satisfaction and general belongingness \(Οι επιπτώσεις του μοντέλου της ανεστραμμένης τάξης στις εκπαιδευτικές επιδόσεις, την εκπαιδευτική ικανοποίηση και το γενικό αίσθημα του ανήκειν\).](#)